09/08/2019

Η «συνταγογράφηση» της προσευχής

/ Ιερές Μονές

Επίκαιρο κείμενο (9 Αυγούστου 2019) του Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής Εσφιγμένου Αγίου Όρους, Γέροντος Βαρθολομαίου:

– Γέροντα, τι είναι η προσευχή;
– Η προσευχή είναι η επικοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό.

– Γιατί χρειάζεται η προσευχή;
– Η προσευχή και επίκληση στον Θεό είναι αναγκαία. Η επικοινωνία μαζί Του είναι επιτακτική.

Ο άνθρωπος είναι πλασμένος για να ζει στον παράδεισο. Ο παράδεισος είναι η αέναη – χωρίς τέλος – επικοινωνία με τον Θεό. Με την έξοδο από τον παράδεισο διεκόπη και η επικοινωνία μαζί Του. Εκτός παραδείσου ο άνθρωπος, χτυπιέται ανελέητα από τον διάβολο, τον εγωισμό του, τους λογισμούς του, την αμαρτία, με αποτέλεσμα να χάνει την πορεία και τον σκοπό στην ζωή του, που είναι η επιστροφή στην πρώτη του κατάσταση, την παραδείσια.
Με την προσευχή ζει τον παράδεισό του εδώ, στην γη. Η επικοινωνία με τον Θεό, μέσω της προσευχής, του χαρίζει την γαλήνη και την ηρεμία του παραδείσου. Σ’ αυτήν την κατάσταση πλέον ο άνθρωπος μπορεί να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες, τα προβλήματα και τους πειρασμούς, που προκύπτουν στην ζωή του.

– Πώς πρέπει να προσευχόμαστε;
– Η προσευχή είναι το μέσον να επικοινωνήσεις με τον Θεό. Ο Θεός είναι απλός, άρα και η επικοινωνία μαζί Του είναι απλή. Με απλότητα πρέπει να προσευχόμαστε, χωρίς φλυαρίες και επεξηγήσεις. Ξέρει ο Θεός ποιοι είμαστε, τι είμαστε, πώς σκεφτόμαστε, τι θέλουμε… Τα πάντα!

– Η πολυλογία στην προσευχή δεν βοηθά;
– Με την πολυλογία κινδυνεύεις να ξεχαστείς. Αμφισβητείς εμμέσως, χωρίς να το καταλαβαίνεις, την γνώση του Θεού για σένα προσωπικά και μπαίνεις σε μια διαδικασία να χάνεις χρόνο για κάτι, το οποίο ήδη γνωρίζει ο Θεός και με μια απλή και συνεχή επίκληση του ονόματός Του, «Κύριε ελέησον», τα έχεις πει όλα.
Άρα, το βασικό δεν είναι το πλήθος των λέξεων στην προσευχή αλλά είναι η συνεχής ενθύμηση του Θεού με την απλή καρδιακή επίκληση: Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με.

– Ισχύει αυτό που λένε: «να πεις την τάδε προσευχή τόσες φορές και να την μεταδώσεις σε τόσα άτομα για να “πιάσει”»;
– Ακούγεται πολύ συχνά στις μέρες μας το φαινόμενο της «συνταγογράφησης» της προσευχής. Είναι δυνατόν να περιορίζεται ο Θεός; Αυτή η «συνταγή» επιτυχίας της προσευχής είναι καθαρή προσβολή της σχέσης του Θεού με τον άνθρωπο, προσβολή του Θεού.

– Γιατί προσβάλλεται η σχέση του Θεού με τον άνθρωπο;
– Η σχέση του Θεού με τον άνθρωπο μάς αποκαλύφθηκε από τον ίδιο τον Θεό, με τον ερχομό του Χριστού στην γη, με την σταυρική Του θυσία, με την ανάστασή Του. Είναι σχέση απόλυτης αγάπης, η οποία υπερβαίνει τις ανθρώπινες σχέσεις, χωρίς προκαταλήψεις και περιορισμούς, χωρίς δισταγμό να θυσιαστεί για να δώσει ζωή στον άλλο.

Όταν έρχεται κάποιος και σου μετατρέπει την αγάπη σε νούμερα, λέγοντας, π.χ. θα πεις 9 φορές αυτή την προσευχή, για να «πιάσει», χάνεται η υπέρβαση και η θυσία. Χάνεται η προσωπική διάθεση του καθενός. Υπάρχει διάθεση για επιτυχία, χωρίς όμως κόπο και αγώνα. Ο Θεός υπακούει σε νούμερα, αλλά όχι στην καρδιά του ανθρώπου.

Αυτή η «συνταγογράφηση» της προσευχής είναι εν τέλει βλασφημία! Όταν θεωρείς δεδομένο, ότι η ποσότητα, και όχι η ποιότητα, της προσευχής θα εισακουστεί, μετατρέπεις τον Θεό της αγάπης σε έναν Θεό υποχείριο δικό σου!

Αν αυτό που ζητάς στην προσευχή δεν είναι προς το συμφέρον σου ή δεν είναι η κατάλληλη στιγμή να πραγματοποιηθεί το αιτούμενο, ενώ ο Θεός σε προστατεύει,

εσύ τι θα σκεφτείς μόλις συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός; Άραγε τα περί αγάπης του Θεού για τον άνθρωπο είναι ψέματα, αφού δεν «πέτυχε» η προσευχή;

Συνταγή επιτυχίας στην προσευχή δεν υπάρχει. Εδώ στα φαγητά που υπάρχουν συνταγές, υπάρχει διαφορά στον τρόπο παρασκευής και στο αποτέλεσμα, από άνθρωπο σε άνθρωπο. Δεν συγκρίνονται!

Η προσευχή είναι δώρο Θεού στον άνθρωπο. Δεν υπάρχει συνταγή. Υπάρχει ο άνθρωπος και ο Θεός, η διάθεση του ανθρώπου που προσεύχεται και η απέραντη αγάπη του Θεού, ο Οποίος περιμένει τον άνθρωπο να Τον καλέσει στην ζωή του.

Άρα, όταν η διάθεση σου είναι αρνητική, δεν θα ακουστεί η προσευχή, όχι 9 αλλά και 109 φορές να την πεις. Ενώ, όταν είναι θετική και μία φορά να την πεις φτάνει. Αυτός γνωρίζει τα πάντα για τον καθένα. Δεν περιορίζεται, γιατί όλα τα καλύπτει η χάρη Του.

Το ζητούμενο στον σημερινό άνθρωπο είναι να βάλει την προσευχή στην ζωή του. Είναι ο τρόπος για να μπορέσει να δει και να αντιμετωπίσει τα προβλήματά του, τα οποία τον έχουν πνίξει. Οι συνταγές και οι έτοιμες λύσεις δεν ταιριάζουν στην ζωή του χριστιανού γιατί έχει την απάντηση για όλα, τον Χριστό. Το θέλημα του Θεού στην ζωή μας είναι φάρμακο σωτηρίας. Διώχνει την απελπισία, ελευθερώνει και ζωντανεύει τον άνθρωπο.

Ας δυναμώσουμε την σχέση με τον Θεό μέσω της προσευχής. Αυτή η σχέση είναι σχέση ζωής. Είναι άδικο να Τον κάνουμε μέτοχο μόνο στις θλίψεις και τις δυσκολίες μας και να Τον ξεχνούμε στις χαρές μας.

Η συνεχής επίκληση του Ονόματός Του δυναμώνει αυτήν την σχέση, βάζοντάς Τον ολοκληρωτικά στην ζωή μας, κάνοντάς Τον μέτοχο στις χαρές και στις λύπες.

Η προσευχή είναι τρόπος ζωής, διάθεση σωτηρίας.

+αρχ. Βαρθολομαίος
Καθηγούμενος Ι. Μ. του Εσφιγμένου